

ข่าวเตือนการระบาดของศัตรูพืช ศูนย์บริหารศัตรูพืชจังหวัดสุพรรณบุรี

๒ หมู่ ๑๒ ต.พลับพลาไชย อ.อู่ทอง จ.สุพรรณบุรี ๗๒๑๖๐ โทร. ๐๓๕ ๔๘๑๑๖๖-๗

ปีที่ ๓ ฉบับที่ ๘ เดือนกันยายน ๒๕๕๖

แมลงห้ำ (Rice black bug หรือ Malayan black bug)

แมลงห้ำ *Scotinophara coarctata* (Fabricius) เป็นมวนชนิดหนึ่ง มีลักษณะค่อนข้างกลมคล้ายโล่ห้ ด้านหัวและอกเป็นรูปสามเหลี่ยม ลำตัวมีสีน้ำตาลหรือดำเป็นมันวาว ยาว ๗-๘ มิลลิเมตร กว้าง ๔-๕ มิลลิเมตร เพศผู้มีขนาดเล็กกว่าเพศเมีย ชอบอาศัยรวมกลุ่มที่โคนต้นข้าวเหนือระดับน้ำในตอนกลางวัน ส่วน

กลางคืนจะเคลื่อนย้ายขึ้นบนต้นข้าว เพศเมียวางไข่ประมาณ ๒๐๐ ฟอง โดยวางไข่เป็นกลุ่ม จำนวน ๒๐-๒๖ ฟองต่อกลุ่ม เรียงเป็นแถวขนานกัน วางไข่ที่ใบข้าวหรือกาบใบบริเวณโคนต้นข้าวใกล้ระดับผิวน้ำ หรือบางครั้งอาจวางบนพื้นดิน ไข่มีสีชมพูแกมเขียว ระยะไข่ ๔-๖ วัน ตัวอ่อนมี ๖ ระยะ ตัวอ่อนมีสีน้ำตาลและสีเหลืองกับจุดสีดำ ระยะตัวอ่อน ๒๐-๓๐ วัน ตัวอ่อนมีพฤติกรรมเหมือนตัวเต็มวัย คือหลบซ่อนอยู่ที่โคนต้นข้าวหรือตามรอยแตกของพื้นดินในตอนกลางวันและหากินในตอนกลางคืน ตัวเต็มวัยมีอายุขัยถึง ๒๑๔ วัน อยู่ข้ามฤดูหนาวหรือฤดูแล้ง โดยพักตัวอยู่ในร่องระแหงดินในที่ที่มีหญ้าขึ้น เมื่อสภาพภูมิอากาศเหมาะสมจะบินเข้าแปลงนา และขยายพันธุ์หลายรุ่น มีการพัก

ตัวหลังจากเก็บเกี่ยวข้าวแล้ว ตัวเต็มวัยสามารถอพยพได้ระยะทางไกลๆ

ลักษณะการทำลายและการระบาด

ต้นข้าวที่ถูกแมลงห้ำดูดกินน้ำเลี้ยงจากกาบใบข้าวบริเวณโคนต้นข้าวทำให้บริเวณที่ถูกทำลายเป็นสีน้ำตาลแดงหรือเหลือง ขอบใบข้าวเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลดำคล้ายอาการโรคไหม้ ตามข้อของลำต้นข้าวเป็นบริเวณที่แมลงห้ำชอบเพราะเป็นแหล่งที่มีน้ำเลี้ยงมาก การทำลายในระยะข้าวแตกกอทำให้ต้นข้าวที่อยู่กลางกอข้าวมีอาการแคระแกร็น มีสีเหลืองหรือสีเหลืองแกมน้ำตาล และการแตกกอลดลง ถ้าทำลายหลังระยะข้าวตั้งท้องจะทำให้รวงข้าวแกร็นออกรวงไม่สม่ำเสมอและรวงข้าวมีเมล็ดลีบ ต้นข้าวอาจเหี่ยวตายได้ทุกระยะการเจริญเติบโต

แมลงห้ำ มักพบระบาดในข้าวนาสวน นาชลประทานพบมากกว่านาไร่ พบในนาหว่านมากกว่านาดำเนื่องจากความหนาแน่นของต้นข้าวนาหว่านมีมากกว่านาดำซึ่งเป็นสภาพที่เหมาะสมแก่การอยู่อาศัย โดยทั่วไปแมลงห้ำชอบสภาพที่ร่มและเย็น ในฤดูนาปีการระบาดมีมากกว่านาปรัง

พืชอาหาร

ข้าวป่า หญ้าชันกาด ข้าวโพด

ศูนย์บริหารศัตรูพืชจังหวัดสุพรรณบุรี ขอแนะนำการป้องกันกำจัด ดังนี้

๑. ใช้แสงไฟฟาล่อแมลงและทำลายในช่วงที่มีการระบาด เนื่องจากแมลงห้ำหอนบินมาเล่นแสงไฟเวลากลางคืน
๒. กำจัดวัชพืชที่ขึ้นหนาแน่นในนาข้าว เพื่อให้หน้าข้าวโปร่ง แสงแดดส่องถึงโคนต้นข้าว ทำให้สภาพนาข้าวไม่เหมาะแก่การอยู่อาศัยของแมลงห้ำหอน
๓. หมั่นตรวจนาข้าวสม่ำเสมอหรือทุกสัปดาห์ ในระยะข้าวแตกกอเต็มที่ถึงเก็บเกี่ยว ถ้าพบแมลงห้ำหอนมากกว่า ๕ ตัวต่อกอหรือกลุ่มข้าว ควรใช้สารฆ่าแมลง สาร ethiprole (Curbix ๑๐% SC) อัตรา ๔๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร สาร clothianidin (Dantosu ๑๖% SG) อัตรา ๖ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือสาร carbosulfan (Posse ๒๐% EC) อัตรา ๘๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร พ่นเฉพาะจุดที่มีการระบาด โดยพ่นบริเวณโคนต้นข้าว

โรคราน้ำค้าง (Downy Mildew)

สาเหตุ เชื้อรา *Peronosclerospora sorghi*

อาการ

อาการระยะแรก เมื่อข้าวโพดยังเป็นต้นกล้า จะเกิดจุดสีขาวหรือสีเหลืองอ่อนบนใบเลี้ยง และใบจริงสองสามใบแรก ต่อจากนั้นจุดนี้จะขยายเป็นทางสีขาวลามไปยังฐานใบ

อาการระยะที่สอง บนใบที่ผลิออกมาใหม่ จะมีทางสีขาว เขียวอ่อนหรือเหลืองอ่อน เกิดขึ้นจากฐานใบ ปลายใบ ทางดังกล่าวอาจยาวติดต่อกันไปหรือขาดเป็นช่วง

บางครั้งอาจพบลักษณะอาการเป็นปื้นสีขาวจากฐานใบไปยังปลายใบ เกษตรกรจึงมักเรียกโรคนี้ว่า **โรคใบลาย** ข้าวโพดที่เป็นโรคในระยะนี้ต้นกล้าจะแห้งตายในที่สุด โดยเฉพาะพันธุ์ที่อ่อนแอต่อโรคของดินที่สามารถออกดอกได้แต่ก็จะไม่มีฝักหรือมีฝักก็ไม่สมบูรณ์ มีเมล็ดจำนวนน้อยหรือไม่มีเลย ลักษณะอาการอื่นๆ ได้แก่ ขอบและดอกแตกออกเป็นพุ่ม ก้านฝักมีความยาวมากกว่าปกติ แต่จะไม่สมบูรณ์ เช่น มีเมล็ดจำนวนน้อยหรือไม่มีเลย

การแพร่ระบาด การแพร่ระบาดของเชื้อโรคโดยเชื้อติดไปกับเมล็ดพันธุ์และส่วนของพืช จากต้นเป็นโรคและมาจากแหล่งต่าง ๆ เช่น ใบข้าวโพดที่เป็นโรค เมล็ดข้าวโพดจากต้นที่เป็นโรค พืชอาศัยบางชนิด เช่น ข้าวฟ่าง หญ้าหวาน หรือหญ้าหนวดเจ้าชู หญ้าพง แคม อ้อยเลา หรือหญ้าคาหลวง และเชื้อราที่ตกค้างอยู่ในดิน ในรูปของสปอร์ เชื้อสามารถเจริญได้ดีที่ช่วงอุณหภูมิต่ำและความชื้นสูง โดยเฉพาะในช่วงฤดูฝน

ศูนย์บริหารศัตรูพืชจังหวัดสุพรรณบุรี ขอแนะนำการป้องกันกำจัด ดังนี้

๑. หลีกเลี่ยงการปลูกข้าวโพดในช่วงปลายฤดูฝนเข้าต้นฤดูหนาว หรือปลายฤดูแล้งเข้าสู่ต้นฤดูฝน โดยเฉพาะในแหล่งที่มีการชลประทาน
๒. หมั่นตรวจไร่ข้าวโพดตั้งแต่เริ่มปลูก หากพบต้นที่แสดงอาการของโรคให้ถอนและเผาทำลายทันที
๓. หลีกเลี่ยงการใช้เมล็ดจากแหล่งที่มีโรคระบาดมาทำพันธุ์
๔. ใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มาฉีดพ่นตั้งแต่เริ่มงอกอาทิตย์ละ ๑ ครั้ง จำนวน ๓ อาทิตย์ต่อเนื่อง โดยใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มา ๑ กิโลกรัม ผสมน้ำ ๒๐๐ ลิตร และผสมสารจับใบทุกครั้ง เน้นฉีดพ่นในช่วงเย็น
๕. ใช้สารเคมี แมทาแลกซิล(เอพرون) ๓๕% SD ในอัตรา ๓ กรัมต่อน้ำหนักเมล็ด ๑ กิโลกรัม คลุกเมล็ดก่อนปลูก เมื่อพบโรคระบาดในระยะต้นโตควรพ่นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืชคอปเปอร์ออกไซด์ไฮดรอกไซด์ หรือเมตาแลกซิล + แมนโคเซบ

ที่ปรึกษา สมคิด เฉลิมเกียรติ

บรรณาธิการ วีระพงษ์ ฉ่ำมาก จีรนนท์ ไทยสุชาติ

กองบรรณาธิการ วันชัย ไพรศรีจันทร์ สุนทร แยมศรี อุไรวรรณ สัมฤทธินันท์ มาลินี หนูงาม
วีรธรรม ชูใจ นภัสวรรณ กระจ่างกุล

ศูนย์บริหารศัตรูพืชจังหวัดสุพรรณบุรี ๒ หมู่ ๑๒ ต.พลับพลาไชย อ.อู่ทอง จ.สุพรรณบุรี ๗๒๑๖๐

โทร.: ๐ ๓๕๔๘ ๑๑๒๗ โทรสาร : ๐ ๓๕๔๘ ๑๑๒๖ E-mail : pmco๒@doae.go.th Website : www.pmco๒.doae.go.th